Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Muistio

21.5.2021

VN/7671/2021
VN/7671/2021-TEM-7

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toiminnasta vuonna 2020

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

1.1. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) valvoo ja edistää tuotteiden, palveluiden ja teollisen toiminnan turvallisuutta ja luotettavuutta. Tukesin toiminnan tavoitteena on vastuullinen, turvallinen ja kilpailukykyinen Suomi, jossa virasto toimii yhteistyön rakentajana ja suunnannäyttäjänä. Tukes on turvallisten toimintatapojen edistäjä ja mahdollistaja. Lainsäädäntö ja siihen liittyvä valvonta, neuvonta ja viestintä tarjoavat suojan, jonka alla yritykset ja kansalaiset toimivat vastuullisesti.

Toimintavuosi 2020 oli myös Tukesin kannalta poikkeuksellinen. Koronavirusepidemian vuoksi Tukes mukautti toimintamallejaan ja resurssien käyttöään. Tukes käytti valvonnassaan etäyhteyksiä ja –menetelmiä. Epidemian vuoksi Tukes kohdensi toimiaan hengityssuojainten ja kasvomaskien vaatimuksiin sekä desinfiointiaineiden ominaisuuksiin. Toiminnanharjoittajille suunnattua koulutusta järjestettiin verkossa kokoontumisrajoitusten vuoksi.
Toimintavuonna 2020 Tukes jatkoi toiminnanharjoittajien kannustamista oma-aloitteiseen vastuullisuuteen muun muassa viestinnän ja sidosryhmäyhteistyön keinoin. Tukesissa jatkettiin myös vastuullista toimintaa tukevien toimintamallien ja työkalujen kehittämistä.

Tukes jatkoi valvonnan kohdentamista riskiperusteisesti. Markkinavalvonta kohdistui erityisesti verkkokaupassa myytävien tuotteiden valvontaan. Toimintavuoden aikana Tukesin käsittelyssä oli useita vaativia teollisuusvalvontatapauksia. Turvallisuuden kannalta merkittävistä lupahankkeista tiedotettiin erikseen.

Koronavirusepidemia vähensi kentällä tapahtuvaa valvontaa. Useammalla toiminta-alueella valvontatoimenpiteiden määrä jäi tavoitteita pienemmäksi koronavirusepidemiasta johtuvien matkustus- ja kohtaamisrajoitusten vuoksi.

Pätevyyden arviointiyksikkö FINAS:n laaja eurooppalainen vertaisarviointi saatiin päätökseen toimintavuoden lokakuussa. Akkreditoinnin hyödynnettävyys kasvoi toimintavuoden kuluessa. FINAS tehosti viestintää akkreditoinnin tunnettuuden lisäämiseksi edelleen.

Tukesissa jatkettiin palveluiden ja menettelyiden digitalisointia. Tukesin digitalisaatioaste oli valtiovarainministeriön YritysDigi-hankkeen arviointiasteikon mukaan 66 %. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla toteutetussa arvioinnissa Tukesin digikypsyyden todettiin olevan riittävällä tasolla kehittämistarpeista huolimatta.

Tukesin toimialueiden turvallisuustilanteessa ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Tukesin toiminta oli virastoa ohjaavien hallinnonalojen strategioiden mukaista ja virasto on pääosin saavuttanut tulostavoitteensa.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Työ- ja elinkeinoministeriö PL 32 00023 Valtioneuvosto	 Aleksanterinkatu 4	 29 516 001 35 829 516 001	 916 062 160 +358 9 1606 2160	 www.tem.fi

1.2. Toiminnallinen tehokkuus

Tukesin toimintamenomäärärahoja lisättiin viraston toiminnan turvaamiseksi miljoonalla eurolla.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli korkeampi kuin edellisenä toimintavuotena, ja se oli 91 %, mutta jäi tavoitteesta (tavoite 100 %).

Tukesin suoritteiden taloudellisuudessa ja tuottavuudessa tapahtui sekä positiivista että negatiivista kehitystä. Vuotuista vaihtelua selittää osin suoritteiden vaatima työmäärä, joka on riippuvainen muun muassa hakemusten laajuudesta. Digitalisaatiohankkeiden kehitys ei vielä näkynyt positiivisesti Tukesin kaikkien suoritteiden taloudellisuudessa ja tuottavuudessa.

Tukesin suoritteista erityisesti lupien ja ilmoitusten käsittelymäärä kasvoi (3531 kpl 2020, 3081 kpl 2019). Hakemusmäärät olivat ennalta arvioitua suurempia, mutta hakemusjonot eivät kasvaneet.

Tukesin viestinnällinen näkyvyys kasvoi. Tukesin omien sosiaalisen median kanavien seuraajamäärä kasvoi yli 30 %.

Sidosryhmätutkimuksen perusteella Tukesia pidetään edelleen asiantuntevana ja luotettavana viranomaisena ja sen toiminta nähdään vaikuttavana. Samoin FINAS-akkreditointipalvelun asiakastyytyväisyys pysyi hyvällä tasolla.

1.3. Henkilöresurssien hallinta

Toimintavuoden aikana Tukes sopeutti henkilöstönsä määrää pitkällä tähtäimellä vastaamaan rahoituskehystä. Henkilötyövuosien toteuma oli 242 henkilötyövuotta (vuonna 2019 259 henkilötyövuotta).

Henkilöstön kokonaistyytyväisyysindeksi oli 3,6 (tavoite 3,8).

Koronavirusepidemia hidasti rekrytointeja.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Tilinpäätös sisältää tietoa Tukesin toiminnasta ja antaa ministeriölle riittävät tiedot tulosohjauksen kannalta. Valtiontalouden tarkastusvirastolla (VTV) ei ollut tilintarkastuskertomuksessaan olennaista huomautettavaa Tukesin toiminnasta. VTV totesi, että TUKES on noudattanut talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä.

3. Toimenpiteet, joihin Tukesin on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tukesin toimintaa on vuoden 2011 alusta lähtien ohjattu kuuden ministeriön (työ- ja elinkeino-ministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, sisäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö) moniohjauksessa.

Tukesin tulee edelleen kiinnittää erityistä huomiota talouteensa. Tukesin tulee varautua sopeuttamaan toimintaansa varautuakseen toiminnan turvaamiseksi osoitetun 1 miljoonan euron toimintamenomäärärahalisäyksen leikkaukseen. Tukesin tulee myös jatkaa maksullisen toimintansa kustannusvastaavuuden parantamista.

Tukesin tulee jatkaa digitalisointi- ja tietojärjestelmähankkeiden kehittämistä ja seurantaa sekä selvittää suunniteltujen hankkeiden vaikutuksia.

Tukesin tulee tarkkailla koronavirusepidemian vuoksi vähentyneen kenttävalvonnan vaikutuksia viraston toimialueiden turvallisuustilanteeseen sekä jatkaa valmiuksiensa kehittämistä reagoidakseen viraston toimintaympäristöä muuttaviin ilmiöihin (kuten vihreä siirtymä).

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö seuraa Tukesin taloudellisen tilanteen kehittymistä. Ministeriö myös seuraa Tukesin digitalisointi- ja tietojärjestelmähankkeiden etenemistä.

Ministeriö, yhdessä Tukesin tulosohjauksen yhteistyöryhmän kanssa kiinnittää edelleen erityistä huomiota Tukesille mahdollisesti esitettävien uusien tehtävien arviointiin ja niihin liittyvien resurssien riittävään turvaamiseen sekä valvonnan riskiperusteisuuden kehittämiseen.

Ylijohtaja	Antti Neimala
Hallitusneuvos	Mikko Holm

Jakelu TEM OHJY Ohjausyksikkö, Anu Jänkälä

Tiedoksi TEM TTM Yhteiset palvelut, Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen